

ACTION Z HUMAN T I O N O M A I N

PERZEN. TRIOMF VAN EMPATHIE

Vorbereidende lesmap voor leerkrachten

Vorbereiding

Deze lesmap is geen handleiding die van A tot Z moet gevolgd worden. Het is eerder een reeks 'mogelijke' opdrachten waaruit de leerkracht kan kiezen in functie van zijn/haar eigen werkmethode en van de groep leerlingen die voorbereid moet worden. De lesmap laat de vrijheid om de soort opdrachten en het aantal vragen per opdracht te kiezen of om aan de hand hiervan eigen spel- en denkopdrachten te maken.

In de coulissen

Om te beginnen gaan jullie eerst zelf onderzoek doen naar de achtergrond van de voorstelling die jullie gaan zien. Ook gaan jullie meer leren over de totstandkoming van de voorstelling, de spelers, de regisseur en Action Zoo Humain zelf. Als iedereen zijn laptop of smartphone klaar heeft, kunnen we beginnen.

Tip: Verdeel de klas in groepjes en laat de leerlingen via pc, laptop, tablet, smartphone, ... informatie opzoeken.

De Griekse tragedie Perzen

Perzen. Triomf van Empathie is een bijzondere theaterproductie geregisseerd door Chokri Ben Chikha. In deze voorstelling onderzoekt hij samen met zes performers hoe ze meer begrip en inlevingsvermogen kunnen tonen in een conflict dat al tientallen jaren speelt: het conflict tussen Israël en Palestina. Ze doen dit door te kijken naar een van de oudste toneelstukken uit de geschiedenis: De Perzen van de Griekse schrijver Aeschylus.

Aeschylus

- Wie was Aeschylus en in welke periode leefde hij?
- Hoeveel werken van Aeschylus zijn er bewaard gebleven? En wat is hierin het centrale thema?
- Wat maakt het bijzonder dat Aeschylus juist over een waargebeurde oorlog schreef?
- Kun je nog een ander werk van Aeschylus noemen?

Perzen

- Wat is een tragedie precies? Probeer die term meer te omschrijven.
- Wat is de plot van De Perzen van Aeschylus?
- Wat is er zo bijzonder aan de tekst van De Perzen in vergelijking met andere Griekse tragedies?
- Over welke Slag, waar Aeschylus zelf aan deelnam, gaat De Perzen? En wie wonnen die Slag?

- Wie waren de Perzen?
- Hoe verloopt de relatie van Xerxes en zijn moeder?
- Hoe verloopt de relatie van Xerxes en zijn vader?

Conflict Israël – Palestina

- Waar liggen Israël en Palestina precies?
- Wie is de president van Israël?
- Wie is de president van Palestina?
- Waarom is er een conflict gaande? Wat weet je over dit conflict?
- Kun je iets opzoeken over hoe het conflict is geëvolueerd?
- Maak eventueel gebruik van onderstaand (Engelstalig) filmpje en bespreek.
'Brief Animated History of the Question of Palestine' – UN Palestinian Rights Committee
 <https://www.youtube.com/watch?v=yBjMbe24Vu0&t=251s>
- Wat zijn de oorzaak en het gevolg van het huidige conflict?
Welke rol speelt 7 oktober 2023 hierin?

De regisseur: Chokri Ben Chikha

Chokri Ben Chikha is de artistiek leider van Action Zoo Humain en regisseur van de voorstelling.

- Heb je ooit al gehoord van Chokri Ben Chikha? Wat weet je over hem? Indien je hem niet kent, probeer wat informatie over hem terug te vinden.
- Wat denk je dat theatermaker doet? Zoek op wat zijn taak is en bespreek of dit was wat je verwachtte.
- Wat valt je op aan andere voorstellingen die Chokri Ben Chikha heeft geregisseerd?

Performers

Deze voorstelling wordt gespeeld door een cast van 6 performers: 5 dansers en 1 actrice.

Dansers

- Wie zijn de vijf dansers en wat is hun achtergrond?
- Welke rol denk je dat elke danser zal hebben in de voorstelling?
- Welke stijlen van dans verwacht je in de voorstelling te zien?

Actrice Mareille Labohm

- In deze voorstelling is Mareille actrice, is dit haar enige beroep? Wat doet ze nog meer?
- Welke rol denk je dat Mareille zal hebben in de voorstelling?
- Denk je dat het invloed heeft op het thema dat Mareille ouder is dan de dansers? Zo ja, op welke manier?

Action Zoo Humain

Zoals daarnet besproken is Chokri Ben Chikha de artistiek leider van Action Zoo Humain. Kun je wat meer over dit theatergezelschap opzoeken?

- Hoe lang bestaat Action Zoo Humain al?
- Wat is de missie van Action Zoo Humain?
- In welke plaatsen en zalen zal *Perzen. Triomf van Empathie* gespeeld worden?

Kende je Action Zoo Humain al? Zo ja, van waar? Ging je al eerder naar een van hun voorstellingen en zo ja, welke?

Avant-scène

In dit deel staan we stil bij de verwachtingen die je hebt over de voorstelling. Welke impact hebben de titel, de affiche, de trailer en productiepagina op deze verwachtingen?

Ga naar de productiepagina van *Perzen. Triomf van Empathie* op de NTGent website:

<https://www.ntgent.be/nl/producties/perzen>

Affiche

- Kijk eens naar de affiche die rechtsboven te zien is. Welk gevoel krijg je bij de affiche?
- Wat valt jou op aan de affiche? Beschrijf dit.
- Trekt de affiche je aan om naar de voorstelling te gaan? Waarom wel of waarom niet?

De titel

Je weet nu iets meer over De Perzen, welk gevoel of welke verwachtingen krijg je bij de titel? Geef argumenten.

De trailer

Bekijk de trailer op de pagina en beantwoord volgende vragen:

- Wat zie je? Wie zie je?
- Wat viel je het meest op?
- Welke verwachtingen heb je door de trailer?
- Welke thema's denk je aan bod te zien komen?
- Wat sprak je aan bij de trailer, wat minder?
- Wat vond je van de muziek bij de trailer?

De productiepagina en de medewerkers

- Lees de beschrijving van de voorstelling en hou die in je achterhoofd. Welke gevoelens wekt die bij je op? Welke impact heeft dit op jouw verwachtingen van de voorstelling?
- Waarin verschilt deze voorstelling vooral ten opzichte van de Griekse tragedie? Vanuit welk perspectief wordt dit verhaal gebracht?
- Welke thema's/onderwerpen komen aan bod in de beschrijving?

Medewerkers

- Naast acteurs en de regisseur zijn er nog andere medewerkers die bijdragen aan de voorstelling. Bedenk eens wie die andere werknemers zouden kunnen zijn. Vul elkaar aan.
- Ga nu naar de productiepagina bij de *credits*. Vergelijk je antwoorden met de functies die je in de *credits* terugvindt.
- Welke medewerkers had je wel/niet verwacht terug te vinden in de *credits*?
- Zijn er functies waar je nog nooit van hebt gehoord? Zo ja, zoek deze op

Decor & kostuums

- Hoe denk je dat het decor er zal uitzien?
- Zullen er veel decorstukken op het podium staan? Of verwacht je iets eenvoudigs? Zal het decor groot of klein zijn? Leg uit waarom je dat denkt.
- Zal er veel licht worden gebruikt tijdens de voorstelling? Zal het donker zijn? Waarom denk je dat?
- In de trailer zag je al dat er videomateriaal gebruikt wordt. Op welke manier zal dit worden ingezet?
- Hoe denk je dat de kostuums er zullen uitzien? Welke kleur, welk materiaal?
- Op de productiepagina van Perzen. Triomf van Empathie zelf zie je ook enkele afbeeldingen. Versterkt dit of verandert dit het beeld dat je hebt over het decor en de kostuums?

Vorm

- Action Zoo Humain maakt met deze voorstelling documentairetheater. Wat denk je dat dit is? Wat is hierin de overeenkomst met De Perzen van Aeschylus?
- Zowel Action Zoo Humain als Aeschylus doen verslag van een oorlog. Hierbij maken ze gebruik van historische gegevens en geven zowel fictie als realiteit weer. In welke vorm denk je dat ze de realiteit weergeven en op welke manier de fictie? (Denk hierbij aan alle elementen, zoals videobeelden, tekst, dans, decor, kostuums, muziek, licht.)

Dialogeren

In dit deel gaan we verder nadenken over de inhoud en de thematieken van de voorstelling *Perzen. Triomf van Empathie*. Door gesprekken te voeren met elkaar wordt het makkelijker om de thema's te herkennen, erover na te denken en zodoende te begrijpen. Het zal interessant zijn om te kijken óf en hoe de verschillende uitkomsten van jullie gesprek ook terug te zien zijn in de voorstelling. Voor de docent: breng een gesprek op gang over de gestelde vragen.

Er zijn in *Perzen. Triomf van Empathie* twee centrale vragen die gesteld worden. Allereerst: wat is empathie hebben met je vijand en kun je dat hebben in tijden van oorlog? En wie heeft er in tijden van oorlog gebrek aan empathie en wordt overmand door hybris? Hiervoor gaan we wat deelonderwerpen onderzoeken.

Empathie

- Wat is empathie?
 - o Wat is het verschil tussen empathie, medelijden en sympathie?
 - o Denk je dat Aeschylus echt empathie en begrip voor zijn vijand had?
 - o Voor wie voel jij empathie? Hoe laat je dit merken?
 - o Bij wie in je omgeving bemerk jij empathie naar anderen?
 - o Zou je empathie kunnen voelen voor iemand die je niet leuk vindt?
 - o Kun je zowel empathisch zijn met de Israëli als met de Palestijnen? Waarom kun jij dit wel of niet?

Hybris

- Wat is hybris?
 - o Van Xerxes wordt gezegd dat het hybris was waardoor hij met zijn troepen de Slag om Salamis verloor. Denk jij dat ook? Wat zouden zijn beweegredenen kunnen zijn geweest?
 - o Aeschylus maakte gebruik van het verhaal van de Perzen om aan de Grieken het gevaar van hybris te tonen. Na de hybris komt de val. Hoe ervaren jullie dit? Is overmoed alleen maar negatief?
 - o Wat zijn eventuele drijfveren voor hybris? Wanneer wordt iemand overmoedig?
 - o Heb jij je ooit overmoedig gedragen en later het deksel op je neus gekregen? Hoe voelde je je toen? Bespreek je ervaring met je klasgenoten. Wat zou je een volgende keer eventueel anders doen?
 - o Zijn er volgens jou op het wereldtoneel leiders die tekenen van hybris vertonen? Zo ja, wat vind je daarvan?

Oorlog

Deel 1

Zoek 10 minuten zelf informatie op over de oorlog in Israël en Palestina.

- Wat kun je erover vinden?
- Waar heb je de informatie gevonden? Denk je dat het uitmaakt wie de informatie verspreidt?
- Wat is het verschil tussen Joden en Zionisten? En het verschil tussen Palestijnen en Hamas?
- Wat is genocide?

Deel 2

- Heb je zelf ooit een oorlog meegemaakt? Of ken je mensen die een oorlog hebben meegemaakt? Zijn die ervoor gevlucht? Ken je eventueel Israëlische en/of Palestijnse mensen? Hoe heb je die leren kennen?
- Als je geen oorlog hebt meegemaakt: wat zou jij doen als er oorlog in jouw land zou zijn?
- Welke invloed denk je dat een oorlog kan hebben op iemand? Is er dan nog ruimte voor empathie of alleen voor wraak? Bespreek.
- Wanneer je je bedrogen of slecht behandeld voelt, ben je dan vergevingsgezind of zin je liever op wraak? Verklaar.
- Waar voel jij je boos over met betrekking tot de huidige oorlogen in de wereld? (Oekraïne-Rusland, Israël-Palestina, Myanmar, Jemen...) Hoe ga je hiermee om?

Workshop

In onze huidige maatschappij is het rapporteren van onze dagelijkse handelingen onmisbaar geworden. We zijn (bijna) allen actief op sociale media en hebben vrijwel altijd onze smartphone bij de hand. Ook in *Perzen. Triomf van Empathie* speelt verslag doen van gebeurtenissen een belangrijke rol – zowel door middel van de (bewerkte) tekst van Aeschylus als door andere elementen in de voorstelling.

Mogelijkheid 1

Chokri Ben Chikha ging de straat op om mensen die hij tegenkwam vragen te stellen over Griekse Tragedies, Aeschylus, de Perzen en de Grieken. Bekijk het filmpje hier:

 https://youtu.be/oW_RyKRQeik?feature=shared

Vorm groepjes. Stel een aantal vragen op rond de thema's die jullie inmiddels rond de voorstelling hebben besproken. Ga in de omgeving van je school de straat op en vraag aan mensen om een reactie op jullie vragen. Vraag ook vooraf of je die persoon mag filmen. Maak een compilatie van de meest interessante antwoorden.

Mogelijkheid 2

Ga aan de slag in een groepje met het fragment van *Perzen. Triomf van Empathie* dat je op de volgende pagina's vindt. Verdeel de rollen onderling. (Student 1/Marah, Student 2/Hellen, Student 3/Naser, Student 4 Rateb, Student 5/Liah, Mareille)

Eenmaal je de tekst hebt doorgenomen, breng je hem via een video-opname. Wat breng je in beeld? Is het nog belangrijk waar je het opneemt? Heb je rekvisieten nodig? De opname toon je dan per groep aan de andere klasgenoten. De invulling kies je zelf. Maak een kortfilm, een livestream, een TikTok, een vlog,

Scene 3. Perzen in 2 minuten

Student 1 - Marah

"I'll play the Persian queen"

Marah puts on the crown and begins to declamate

"I had a bad dream
That all Persians lost the battle in Greece"

Student 2 - Hellen

Stage directions: Hellen emerges from behind the wall of iron blocks

"And then the messenger enters with the bad news:
Ah my queen! All of Persia perished
We lost the battle of Salamis"

Student 1 - Marah

"Oh no!"

Student 3 - Naser

"And then the old king
Comes from the underworld: What's going on?"

Student 1 - Marah

"Our son, Xerxes, who led the Persian army, has lost!
The Greeks have defeated us. We lost everything"

Student 3 - Naser

"Shame! Because of pride my son now falls deeply
What possessed him to start this battle?"

Student 4 - Rateb

"The father goes back into the underworld
The mother leaves the scene. And then Xerxes enters, crying
Because he lost the battle against the Greeks
He cries and cries and cries"

Marah and Naser move the stairs

Student 5 - Liah

"The End"

Mareille

"The end? Dit was het? Wel heel kort. Ik neem aan dat jullie wel weten waar het stuk over gaat? Een fundamenteel stuk repertoire, het beginpunt van onze eigen theatergeschiedenis. Wie van jullie kan dit even vertellen? Liah?"

LIAH

"The war between the Greeks and the Persians."

HELLEN

So the Persians attacked the Greeks with a much larger army, the small Greek city state of Athens to everyone's surprise the Greeks won.

MAREILLE

Maar Aeschylus , die zelf nog mee vocht in die slag bij Salamis tegen de Perzen geeft in zijn stuk een inkijkje in het koninklijk paleis van de Perzen, de verliezende partij. Waarom deed ie dat? Liah wat denk jij?

LIAH

Because he wanted to show empathy towards the Persians.

MAREILLE

Ah! Was hij zo empathisch met de Perzen dat hij wilde dat de Grieken medelijden kregen? Nee. Het is een cruciale vraag bij elke opvoering van de Perzen. Waar lag voor Aeschylus de empathie? Hij is heel lang verkeerd geïnterpreteerd geweest. Ik ben heel benieuwd waar jullie uitkomen. Volgende scène.